

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Łucja Oleksy-Miszczyk
Protokolant:	sekretarz sądowy Wioleta Motyczka

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2021 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.

o naprawienie szkody

- 1) zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz powódki K. S. kwotę 519.625, 41 (pięćset dziewiętnaście tysięcy sześćset dwadzieścia pięć 41/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 listopada 2020 roku;
- 2) w pozostałej części powództwo oddala;
- 3) nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 29.406,63 (dwadzieścia dziewięć tysięcy czterysta sześć 63/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk

Sygnatura akt I Cgg 39/18

UZASADNIENIE

Powódka K. S. wniosła o zobowiązanie pozwanej (...) SA do naprawienia szkody w stanowiącym jej własność budynku położonym na nieruchomości przy ul. (...) w R.. Z treści pozwu wynika, że na skutek eksploatacji górniczej budynek się wychylił, co było już między stronami przedmiotem postępowania ugodowego, a następnie po 2018r. ujawniły się nowe szkody związane z napieraniem na budynek powódki sąsiednich, zbliżniaczonych segmentów, co prowadzi do istotnych uszkodzeń budynku powódki, a jest wynikiem tworzącej się na nieruchomości niecki obniżeniowej. Pismem z dnia 21 października 2020r. powódka sprecyzowała żądanie w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz odszkodowania w kwocie 519.625,41 zł z odsetkami za opóźnienie od daty doręczenia pozwanej odpisu opinii biegłej (pismo k. 405).

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i wywodziła, że budynek został wybudowany z naruszeniem obowiązujących przepisów i norm, co skutkuje ujawnionymi uszkodzeniami. Pozwana informowała o przewidywanych wpływach prowadzonej eksploatacji na nieruchomość. Prognozowane wpływy mają osiągać

wielkość maksymalnie III kategorii, co wymagało zastosowania na etapie projektowo – wykonawczym odpowiednich zabezpieczeń. Wady budynku dotyczą nieprawidłowo wykonanej dylatacji i wypełnienia szczelin dylatacyjnych styropianem. Powyższe nieprawidłowości w ocenie pozwanej stanowią główną przyczynę uszkodzeń budynku.

Sąd ustalił co następuje:

Powódka jest właścicielem nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), na której posadowiono budynek mieszkalny w zabudowie szeregowej. Nieruchomość znajduje się na terenie objętym wpływami eksploatacji górniczej. W dniu 5 kwietnia 2018r. powódka podpisała z pozwaną ugodę w związku ze szkodami górniczymi ujawnionymi w budynku, a polegającymi na wychyleniu budynku od pionu. Wychylenie w ugodzie określono na 13 ‰, a pozwana zobowiązała się do wypłaty odszkodowania w kwocie 34.110,56 zł. Po zawarciu ugody powódka zauważyła dalsze ujawniające się szkody w postaci zmniejszania się szczeliny dylatacyjnej, napierania sąsiadującego segmentu na jej budynek, „wciskania się” w górną część jej budynku dachu budynku sąsiedniego, a także w postaci tworzenia się dającej się zaobserwować wizualnie niecki obniżeniowej. Postępowanie ugodowe w sprawie tych uszkodzeń strony rozpoczęły we wrześniu 2018r. (pisma stron k. 61,62).

Budynek wystawiony jest w zabudowie szeregowej, sąsiednie segmenty również uległy uszkodzeniom. Zabudowania wzniesiono w latach 2012-2013. Wykonawcą inwestycji było (...) w K.. Przed rozpoczęciem inwestycji pozwana przedstawiła dane o prognozowanych wpływach eksploatacji górniczej na potrzeby projektowania budynków. Wpływy te prognozowano na III kategorię.

Po wzniesieniu zabudowań siłami KWK (...) prowadzono eksploatację w pokładzie 416 w latach 2010-2014 i w pokładzie (...) w latach 2015. Nieruchomość powódki była poddawana III kategorii terenu górniczego ze względu na nachylenie do 2014r. i od 2014r. do 2016r. wpływom charakterystycznym dla IV kategorii terenu górniczego (opinia biegłego z zakresu geologii i górnictwa K. M. k. 154 i nast., opinia uzupełniająca k 219,226, ustne wyjaśnienia biegłego do opinii złożone na rozprawie w dniu 7 stycznia 2020r. k. 308).

W związku z pojawiającymi się w budynkach szkodami nieruchomości położone przy ul. (...) w R. były przedmiotem opinii wydanej przez Główny Instytut Górnictwa (...) a sporządzonej na zlecenie poprzednika prawego pozwanej w roku 2016 (opinia k. 33). Także z tej opinii wynika, że na terenie osiedla przy ul. (...) odnotowano wpływy charakterystyczne dla IV kategorii terenu górniczego (str. 23 opinii).

Również z opinii Instytutu (...) sporządzonej na zlecenie (...) (wykonawcy budynków) w latach 2017-2018 wynika, iż wpływy eksploatacji górniczej na terenie osiedla znacznie przekroczyły prognozowaną i przyjętą jako założenia projektowe III kategorię oddziaływania (opinia stanowiąca załącznik do opinii biegłej z zakresu budownictwa k. 358).

Ujawnione w budynku szkody są wynikiem dwóch jednocześnie zaistniałych czynników tj. wad konstrukcyjno – budowlanych oraz wpływów eksploatacji górniczej na nieruchomość. Rozwiązania projektowe przyjęte na potrzeby budynku są generalnie zgodne z zasadami projektowania na III kategorię szkód górniczych. Popełniono jednak dwa błędy projektowe, które miały wpływ na część uszkodzeń tj. zbyt wąska szczelina dylatacyjna – przewidziano 10 cm, przy wymaganej 13,34 cm, dylatacja nie została zaprojektowana na całej wysokości budynku (pominięto dylatację połączenia dachowej), a nadto część szczeliny została zaślepią wkładką styropianową na wysokość 1 m. Do błędów wykonawczych należy zaliczyć całkowite zaślepienie szczeliny dylatacyjnej styropianem (na całej wysokości) oraz zastosowanie wkładki dylatacyjnej zawężającej dylatację na elewacji budynku. Błędy projektowe i wykonawcze spowodowały uszkodzenia konstrukcji budynku polegające na ich zarysowaniach i nadwężeniu nośności elementów budynku. Na skutek podwyższenia kategorii górniczej z III na IV ujawniły się dalsze szkody w postaci spękania ścian nośnych, wypełniających i działowych oraz wychylenie budynku od pionu w wartości większej niż prognozowano. Na budynek oddziałują obciążenia do przenoszenia których nie był zaprojektowany. Najważniejsze uszkodzenia to wychylenie budynku od pionu i trwałe uszkodzenie konstrukcji nośnej wynikające z naporu sąsiedniego budynku na budynek powódki. Na zakres zaistniałych uszkodzeń (poza wychyleniem) mają wpływ błędy projektowo – wykonawcze, nie są one jednak wyłączną ich przyczyną. Okolicznością istotną dla ich powstania była deformacja terenu, która w rzeczywistości okazała się większa niż prognozowana na etapie projektowania. Do pewnego czasu tj. w

okresie kiedy wpływy górnicze nie przekraczały III kategorii, pomimo błędów projektowych i wykonawczych i pomimo szkód w postaci spękania tynków, bezpieczeństwo budynku było zachowane. Naruszenie konstrukcji nastąpiło dopiero na skutek zwiększenia się oddziaływań górniczych, co nie pozwala przyjąć, iż błędy projektowe i wykonawcze są główną przyczyną obecnego stanu rzeczy (opinia biegłej z zakresu budownictwa R. Ż. k. 332 i nast., ustne wyjaśnienia do opinii złożone na rozprawie w dniu 25 lutego 2021r. k. 421 i nast.).

Rektyfikacja budynku nie ma uzasadnienia. Budynek powódki posadowiony jest na fundamencie z budynkiem sąsiednim nr (...), a nadto oba budynki mają wspólną ścianę na której wspierają się stropy obu budynków. Rektyfikacja byłaby możliwa zatem jedynie jednocześnie co do obu budynków. Budynki są usytuowane w zabudowie szeregowej i mają wspólną połąć dachową z pozostałymi segmentami, konieczne byłoby zatem odcięcie tej połąci i wykonanie dylatacji. Przybliżony koszt takiej rektyfikacji dla obu budynków to 767.467,43 zł brutto. Niezależnie od tego rektyfikacja nie usunie problemu błędów projektowych i wykonawczych, nie usunie też problemu naruszonej konstrukcji nośnej budynku i narażenia budynku na obciążenia przewyższające te, na który został zaprojektowany. Naruszenie konstrukcji budynku jego bezpieczeństwa przesądza o celowości wypłaty odszkodowania. Wartość odtworzeniowa budynku z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego materiałów wynosi 519.625,41 zł brutto (opinia biegłej z zakresu budownictwa R. Ż. k. 332 i nast., ustne wyjaśnienia do opinii złożone na rozprawie w dniu 25 lutego 2021r. k. 421 i nast.).

Opisany wyżej stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody, w tym dowody z dokumentów i opinie biegłych. Biegli ustosunkowali się do wszystkich zarzutów i wątpliwości zgłaszanych przez strony. Zarówno opinia biegłego M., jak i opinia biegłej Ż. są kategoriyczne i jasne i korespondują z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym. W tych warunkach Sąd nie dopatrył się podstaw do dalszego uzupełniania złożonych w sprawie opinii biegłych lub dopuszczania dowodów z opinii innych biegłych, a w konsekwencji zmierzające w tym kierunku wnioski pozwanej oddalił.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 144 ust 1 ustawy prawo geologiczne i górnicze właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą.

Nieruchomość powódki położona jest na terenie górniczym i zarówno przed posadowieniem budynku, jak i po jego posadowieniu objęta była zasięgiem wpływów górniczych. Budynek zgodnie z informacjami obejmującymi prognozy oddziaływania górniczego przedstawionymi przez poprzedników prawnych pozwanej zaprojektowany został na III kategorię terenu górniczego. Faktyczne wpływy znacząco przekroczyły wpływy prognozowane w momencie prac projektowych. Deformacja terenu znacznie przekraczająca wartości przyjęte do założeń projektowych doprowadziła do wychylenia budynku, naruszenia jego konstrukcji i spękania ścian nośnych i działowych. Elementem wpływającym na rozmiar tych szkód są również błędy konstrukcyjne i wykonawcze popełnione w toku budowy, nie można jednak wyodrębnić takich szkód, które byłyby wynikiem wyłącznie tych błędów.

Odpowiedzialność przedsiębiorcy za skutki eksploatacji górniczej ma charakter odpowiedzialności deliktowej, a do naprawiania szkód będących następstwem eksploatacji zgodnie z art. 145 ustawy prawo geologiczne i górnicze mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego. Również działanie polegające na zaprojektowaniu i wykonaniu budynku niezgodnie z obowiązującymi normami i sztuką budowlaną z punktu widzenia odpowiedzialności za szkodę wywołaną takim zachowaniem, niezależnie od odpowiedzialności kontraktowej jakie może rodzić, stanowi czyn niedozwolony w rozumieniu art. 415 k.c. Jak już wskazano wyżej szkody ujawnione w budynku powodów są spowodowane dwoma niezależnymi czynnikami tj. eksploatacją górniczą, której wpływy przekroczyły wartości zakładane w okresie projektowania budynku oraz wadami projektowo – wykonawczymi. Szkody wywołane wadami budynku nie podlegają wydzieleniu od szkód wywołanych wpływami eksploatacji górniczej w tym sensie, że nie można wyodrębnić takich uszkodzeń budynku, które są wynikiem wyłącznie błędów projektowych i wykonawczych. Oznacza to, że powódka na skutek działania pozwanej oraz niezależnego działania wykonawcy budynku doznała szkody, którą należy traktować

jako jednolitą, niepodzielną całość. Odpowiedzialność pozwanej oraz odpowiedzialność wykonawcy budynku jest w tej sytuacji zgodnie z art. 441 § 1 k.c. solidarna, a co za tym idzie nie ma podstaw do wyliczania w niniejszym postępowaniu w jakim stopniu każdy z podmiotów odpowiedzialnych za szkodę przyczynił się do jej powstania. Takie wyliczenie może być przeprowadzone na gruncie dochodzenia roszczeń regresowych między tymi podmiotami w oparciu o przepis art. 441 § 2 k.c., wbrew stanowisku strony pozwanej nie miało jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Zważywszy na stopień zniszczeń jakie nastąpiły w budynku powódki, jego aktualny zły stan techniczny wywołany tymi zniszczeniami, naruszenie konstrukcji budynku, koszty przywrócenia do stanu poprzedniego, a także trudności techniczne z tym związane, Sąd uznał, że żądanie naprawienia szkody poprzez zasądzenie na rzecz powódki wartości technicznej budynku jest uzasadnione.

Wartość ta oszacowana została przez biegłą zgodnie z art. 362 § 2 k.c. wedle cen aktualnych na chwilę wydania opinii na kwotę 519.625,41 zł brutto i taką kwotę w oparciu o przepis art. 144 ust. 1 p.g.g. zasądzone na rzecz powodów.

O odsetkach orzeczono w oparciu o przepis art. 481 § 1 k.c., przy czym wobec sformułowania żądania o zasądzenie odszkodowania dopiero w piśmie z dnia 21 października 2020r. początkową datę naliczania odsetek Sąd określił na dzień następnego po doręczeniu pozwanej odpisu tego pisma, oddalając żądanie zasądzenia odsetek w pozostałej części.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., w związku z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazując pobranie nieuiszczonych kosztów sądowych od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa. Na koszty sądowe złożyły się opłata od pozwu obliczona od zasądzanego roszczenia tj. 25.982,- zł oraz wydatki na opinie biegłych w łącznej kwocie 8.424,63 zł (karta 198,228,319,400 akt). Strona pozwana uiściła zaliczkę na koszty opinii biegłych w kwocie 5.000 zł (k. 82), co zostało przez Sąd uwzględnione w rozliczeniu.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk